

Cantatedienst zondag in de Pauluskerk

‘Ich bin vergnügt mit meinem Glücke’ BWV 84

Cantate BWV 84, bestemd voor zondag septuagesima klonk waarschijnlijk voor het eerst op 9 februari 1727. De cantatetekst is van de hand van Christian Friedrich Henrici, alias Picander, die wij kennen als de librettist van de Matthäus Passion. De cantate dateert uit het derde seizoen van Johann Sebastian Bachs verblijf als cantor van de Thomaskerk in Leipzig. In tegenstelling tot het tweede jaar vertonen de cantates van deze jaargang geen conceptuele eenheid in tekst en muzikale structuur. Bach greep terug op totaal verschillende teksten en ook in muzikale vormgeving biedt deze derde jaargang geen wezenlijke vernieuwingen. Wel brengt Bach nieuwe accenten aan door zowel solocantates als dialoogcomposities in deze jaargang op te nemen.

BWV 84 is zo’n solocantate, dit keer voor sopraan waarbij het vierstemmig koor alleen in het slotdeel aantreedt.

gelukkig met het weinige

Soberheid troef in cantate 84. De titel wijst daar al enigszins op. De eenvoudige instrumentale bezetting (hobo, strijkers en continuo) en de enkele zangstem reflecteren het ingetogen karakter van de zondagen voorafgaand aan de grote vastentijd. Een opmaat naar lijden en verrijzenis rond Pasen.

De opbouw van de cantate verradt de invloed van de Italiaanse wereldse kamercantatevorm: aria, recitatief, nog een aria en nog eens een recitatief met een afsluitend mopje. Dat zou heel saai kunnen uitpakken, ware het niet dat Bach natuurlijk zijn muzikaal vernuft inzet om de toehoorder bij de les te houden. In de eerste aria, ‘vergnügt’ en weemoedig van stemming, biedt de hobo elegant tegenspel aan de sopraan.

Dan volgt een zogenaamd secco recitatief. Letterlijk iets droogs dus, namelijk alleen begeleid door continuo. De tweede aria is iets uitbundiger opgebouwd. De solostem maakt onderdeel uit van een kwartet met hobo, viool en continuo. In het korte tweede recitatief speelt de volledige strijkersectie mee. Tekst en muziek werken vrijwel ondeelbaar samen om de trouwe gelovige in de kerkzaal anno 1727 al iets van de clou te verraden die in het slotkoraal zijn apotheose vindt.

platte tekst en toch diepgravend

Picanders tekst in BWV 84 is geen voorbeeld van poëtische almacht. Nee, eerder van een verbluffende simpelheid en aardsheid, op het platte af. Maar uiterst efficiënt voor onmiddellijk begrip en samen met de muziek direct aansprekend.

Wat te denken van ‘Es ist genug vor mich, daß ich nicht hungrig darf zu Bette gehn’. In welke tijd leven we? Het gaat gewoon weer over nu.

Of deze strofe, rijp voor het poëziealbumpje van een onrijpe puber: ‘ein ruhig Gewissen, ein fröhlicher Geist, ein dankbares Herze, das lobet und preist, vermehret den Segen, verzuckert die Not’. Ja, ja, was het maar zo simpel. En toch, als je het gezongen hoort door Marjon Strijk aanstaande zondag, dan denk je daar vast heel anders over.

Maar goed, de clou zit ‘m dus in het slotkoraal. Eind goed, al goed.

slotkoraal

Het slotkoraal is het twaalfde couplet uit de hymne 'Wer nur den lieben Gott läßt walten' in 1686 gedicht door Ämilie Juliane von Schwarburg-Rudolstadt. De beginregels verwijzen naar de portee van de cantate: **Ich leb' indes in Gott vergnüget und sterb' ohn alle Kummernis.**

De Bach Cantorij Baarn voert cantate BWV 84 aanstaande zondag om 19.30 uur uit tijdens de interkerkelijke dienst in de Pauluskerk.

***Wer nur den lieben Gott läßt walten* is ook de titel van een koorwerk van Felix Mendelssohn Bartholdy, dat na de overdenking tijdens de dienst zal worden uitgevoerd. Voorganger is ds W. Klouwen.**

Koor, solist Marjon Strijk en orkest staan onder leiding van Bas Ramselaar. Organist is Henk van Zonneveld.

Verzoeken dit vignet bij het artikel te plaatsen en –indien mogelijk– een foto van Marjon Strijk (sopraansolist) (zie bijlage)